

Ma-la-chi

Mục-đích: Để đối-đầu với dân-chúng vì các tội-lỗi của họ và để hồi-phục mối quan-hệ của họ với Đức Chúa Trời

Người viết: Ma-la-chi

Viết cho: Dân Giu-đa tại Giê-ru-sa-lem và dân của Đức Chúa Trời ở khắp mọi nơi

Lúc viết: Khoảng 430 TC (Trước Christ giáng-sinh)

Bối-cảnh: Ma-la-chi, A-gê, và Xa-cha-ri là các tiên-tri trở về Giu-đa (vuông-quốc miền nam) sau thời lưu vong. A-gê và Xa-cha-ri quờ-trách dân-chúng vì họ không chịu xây-cất lại đền-thờ. Ma-la-chi đối-đầu họ vì sự bỏ phé đền-thờ, và việc thờ-phượng trần-tục và giả-dối của họ.

Câu gốc: “Vì này, ngày ấy đang đến, chấy như lò lửa; và tất cả những kẻ kiêu-ngạo và mọi kẻ làm ác sẽ là rom-rạ; và ngày đang đến đó sẽ đốt chúng,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “ngõ hầu nó sẽ chẳng để lại cho chúng hoặc rế hay nhánh. Nhưng cho các người là những kẻ kính-sợ danh của Ta, mặt trời công-chính sẽ mọc lên với sự chữa lành trong những cánh cửa nó; và các người sẽ đi ra từ chuồng và nhảy-nhót như những con bê.” (3.19-3.20)

Nhân-vật chính: Ma-la-chi, và các thầy tế-lễ

Các địa-điểm chính: Giê-ru-sa-lem, đền-thờ

Đặc-tính: Văn phong của Ma-la-chi trung bày việc Đức Chúa Trời và dân Ngài sử-dụng liên-tục thể hỏi trong lúc đàm-thoại (xem 3.7-3.8).

Ý chính: Một cái bình đựng hoa bị bể thành từng mảnh, vì bị một cùi chó không cần-thận đựng vào; một món đồ-chơi bị vỡ do các ngón tay trai trẻ đẩy quá sức; một miếng vải bị xé đôi do cánh tay mạnh-mẽ và giận-dữ xé rách. Thời-gian có thể sửa-chữa những vật bị vỡ và rách; tiền mắt có thể tìm ra hoặc thay thế, nhưng hàn-gắn một mối quan-hệ rất tốn kém. Sự bất trung, lời nói không thật, lời oán-ghét, và các lời thệ-nguyện không được làm trọn xé nát các quan-hệ cá-nhân tế-nhị và gây ra những vết-thương không dễ chữa lành. Nhưng bi-thảm nhất là các mối quan-hệ với Đức Chúa Trời bị đổ-vỡ.

Đức Chúa Trời yêu-thương một cách trọn vẹn. Và tình yêu-thương của Ngài là một tình yêu-thương thực tế—ban cho, soi-dẫn, và bảo-vệ. Ngài hoàn-toàn trung-tín, chân-thật về các lời hứa của Ngài với tuyển dân của Ngài. Nhưng, dân Ngài liên tục cự-tuyệt một cách khinh-bĩ Đức Chúa Trời—là Đấng đầy tình yêu-thương—vi-phạm giao-ước, theo đuổi các thần khác, và chỉ sống cho cá-nhân họ mà thôi. Vì vậy mối quan-hệ bị bể gãy. Nhưng mối bất-hòa đó không phải là không thể hàn-gắn lại được; mọi hy-vọng không mất đi. Đức Chúa Trời có thể chữa lành, và, và dệt lại mối quan-hệ đó. Sự tha-thứ lúc nào cũng có sẵn. Và đó là ân-điển.

Đây là thông-điệp của Ma-la-chi, tiên-tri của Đức Chúa Trời tại Giê-ru-sa-lem. Các lời của ông nhắc-nhờ dân Giu-đa, tuyển dân của Đức Chúa Trời, về sự cố-ý không vâng lời của họ, bắt đầu với những thầy tế-lễ (1.1-2.9), kể đó bao gồm mọi người (2.10-3.15). Họ xúc phạm danh của Đức Chúa Trời (1.6), thờ-phượng giả-dối (1.7-1.14), dẫn những người khác theo con đường tội-lỗi (2.7-2.9), vi-phạm luật-pháp của Đức Chúa Trời (2.11-2.16), gọi điều

đó là điều thiện (2.17), giữ lại một-phần-mười và của dâng đặc-biệt của Đức Chúa Trời (3.8-3.12), và trở nên ngạo-mạn và kiêu-căng (3.13-3.15). Sự vi-phạm bị bể gãy, và họ sẽ bị phán-xét và trừng phạt. Tuy nhiên, giữa sự gian-ác này, có một thiểu số người Giu-đa chung-thủy thương-yêu và tôn-vinh Đức Chúa Trời. Ngài sẽ đổ phước-lành xuống trên những người đàn-ông và đàn-bà này (3.16-3.18).

Sự bất trung thật là khủng-khiếp và xứng-đáng chịu hình phạt nặng-nề; nhưng chen vào thông-điệp này là niềm hy-vọng vào sự tha-thứ. Điều này được trình-bày đẹp-đẽ trong câu 3.20: “Nhưng cho các người là những kẻ kính-sợ danh của Ta, mặt trời công-chính sẽ mọc lên với sự chữa lành trong những cánh cửa nó; và các người sẽ đi ra từ chuồng và nhảy-nhót như những con bê.”

Ma-la-chi kết-thúc bằng một lời hứa về sự đến của “tiên-tri Ê-li-gia,” đáng sẽ chuyển giao sự tha-thứ của Đức Chúa Trời ban cho mọi người qua sự ăn-năn và đức-tin (3.23-3.24).

Sách Ma-la-chi là một cái cầu giữa Cựu Ước và Tân Ước. Khi đọc sách Ma-la-chi, xin quý vị xem chính mình là người mà Đức Chúa Trời gửi cho lời này. Xin đánh-giá chiều sâu của sự phó-thác của quý vị, sự thành-thật của sự thờ-phượng của quý vị, và hướng đi của đời quý vị. Đoạn xin để Đức Chúa Trời hồi-phục mối quan-hệ của quý vị với Ngài qua tình yêu-thương và sự tha-thứ của Ngài.

1. Các thầy tế-lễ tội-lỗi (1.1-2.9)

Tình yêu của Đức Chúa TRỜI cho Gia-cóp (1.1-1.5)

1 ¹Gánh nặng của lời Đức GIA-VÊ cho Y-sơ-ra-ên qua Ma-la-chi.

²“Ta yêu-thương các ngươi lâu nay,” Đức GIA-VÊ phán. Nhưng các ngươi nói: “Thế nào Chúa đã yêu-thương chúng con?” “Chẳng phải Ê-sau đã là anh của Gia-cóp sao?” Đức GIA-VÊ tuyên-bố. “Nhưng Ta đã yêu-thương Gia-cóp; ³song Ta đã ghét Ê-sau, và Ta đã khiến các ngọn núi của nó thành nơi tan-hoang, và của thừa-kế của nó cho những chó rừng ở vùng hoang-vu.” ⁴Dẫu Ê-dôm nói: “Chúng ta đã bị đánh tới tấp, nhưng chúng ta sẽ trở về và xây lại từ đồng đò nát”; Đức GIA-VÊ vạn-quân phán như vậy: “Chúng có thể xây, nhưng Ta sẽ phá đổ, và sẽ gọi chúng là lãnh-thổ gian-ác, và dân mà Đức GIA-VÊ phẫn-nộ mãi mãi.” ⁵Và mắt các ngươi sẽ thấy điều này và các ngươi sẽ nói: “Nguyên Đức GIA-VÊ được tôn-đại vượt quá biên-giới của Y-sơ-ra-ên!”

Tội của những thầy tế-lễ (1.6-1.14)

⁶“Con trai tôn-kính cha, và tôi-tớ tôn-kính chủ. Thế thì, nếu Ta là cha, sự tôn-kính của Ta ở đâu? Và nếu Ta là chủ, sự kính-sợ Ta ở đâu?” GIA-VÊ vạn-quân phán cùng các ngươi, hỏi các thầy tế-lễ khinh-dể danh Ta. Nhưng các ngươi nói: “Chúng con đã khinh-dể danh Chúa thế nào?” ⁷Các ngươi đang dâng bánh ô-uế trên bàn-thờ Ta. Nhưng các ngươi nói: “Chúng con đã làm ô-uế Chúa thế nào?” *Ay là* trong việc các ngươi nói: “Bàn của Đức GIA-VÊ đáng bị khinh-dể.” ⁸Nhưng khi các ngươi dâng con mù làm tế-vật, chẳng phải đó là ác-độc hay sao? Và khi các ngươi dâng con què và bệnh, chẳng phải đó là ác-độc hay sao? Hãy dâng nó cho thống-độc của ngươi đi? Nó sẽ hài lòng với ngươi ư? Hoặc nó sẽ tiếp ngươi từ-tế ư?” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ⁹“Nhưng bây giờ, hãy nài-xin ân-huệ của Chúa TRỜI, để Ngài có thể khoan-dung với chúng ta? Điều này đã từ bàn tay của các ngươi, há Ngài sẽ tiếp nhận ai đó trong các ngươi một cách từ-tế sao?” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ¹⁰“Ồ ước gì đã có một kẻ trong các ngươi sẽ đóng các công, để các ngươi đã có thể không nhen lửa một cách vô-ích trên bàn-thờ của Ta! Ta không hài lòng với các ngươi,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “Ta cũng sẽ không chấp-nhận một của-lễ nào từ tay các ngươi. ¹¹Vì từ khi mặt trời mọc, cả tới khi nó lặn, danh Ta sẽ là vĩ-đại giữa các quốc-gia, và tại mọi nơi, hương sẽ được dâng cho danh Ta, và một của-lễ thóc lúa thanh-sạch; vì danh Ta sẽ là vĩ-đại giữa các quốc-gia,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ¹²“Nhưng các ngươi đang phi-báng nó, trong đó các ngươi nói: ‘Bàn của Chúa ô-uế và còn trái cây của nó, thức-ăn của nó đáng bị khinh-dể.’ ¹³Các ngươi cũng nói: ‘Nè, chán quá!’ Và các ngươi đánh hơi nó một cách khinh-thị,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “và các ngươi đem đến vật đoạt được bởi cướp-bóc, và con què hay bệnh; các ngươi đem đến của-lễ như thế! Ta có nên nhận vật đó từ tay các ngươi không?” Đức GIA-VÊ phán. ¹⁴“Nhưng đáng rửa thay kẻ lừa-đảo có một con đục trong bầy của hắn, hứa dâng nó, nhưng tế một con có tí-vết cho Chúa, vì Ta là một vì Vua vĩ-đại,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “và danh Ta được kính-sợ giữa các quốc-gia.”

Các thầy tế-lễ bị kỳ-luật (2.1-2.9)

2 ¹“Và bây giờ, điều-răn này là cho các ngươi, ôi các thầy tế-lễ. ²Nếu các ngươi không lắng nghe, và nếu các ngươi không đem nó vào tâm để dâng danh-dự cho danh Ta,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “thì Ta sẽ giáng sự rủa sả trên các ngươi, và Ta sẽ rủa-sả các phước-lành của các ngươi; và quả thật, Ta đã rủa-sả chúng rồi, vì các ngươi không đem chúng vào tâm. ³Này, Ta sắp quở-trách đồng-dôi của các ngươi, Ta sẽ rải đồ phế thải trên mặt các ngươi, đồ phế thải từ những lễ-hội của các ngươi; và các ngươi sẽ bị đem đi với nó. ⁴Lúc đó, các ngươi sẽ biết rằng Ta đã truyền điều-răn này cho các ngươi, để giao-ước của Ta được tiếp-tục với Lê-vi,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ⁵“Giao-ước của Ta với Lê-vi đã là một giao-ước về sự sống và sự bình-an, và Ta ban chúng cho nó để kính-sợ; vì vậy nó đã kính-sợ Ta, và đã đứng trong niềm kính-sợ danh của Ta. ⁶Lời giáo huấn chân-thật đã ở trong miệng nó, và trên môi của nó không có sự bất chính; nó đã bước đi với Ta trong bình-an và ngay-thẳng, và nó đã giúp nhiều người bỏ điều ác. ⁷Vì đôi môi của một thầy tế-lễ nên duy trì sự hiểu-biết, và người ta nên tìm-kiếm sự dạy-đỗ từ miệng của nó; vì nó là sứ-giã của GIA-VÊ vạn-quân. ⁸Nhưng còn các ngươi, các ngươi đã từ bỏ đường-lối ấy; các ngươi đã khiến cho nhiều người vấp-ngã bởi sự giáo huấn; các ngươi đã làm hư-hỏng giao-ước của Lê-vi,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ⁹“Vì vậy Ta cũng đã khiến các ngươi bị khinh-bị, bị hạ nhục trước mặt mọi dân-tộc, đúng như các ngươi chẳng giữ đường-lối của Ta, nhưng tỏ ra thiên vị trong sự giáo huấn.”

2. Dân-chúng dẫy tội-lỗi (2.10-3.13)

Tội-lỗi trong gia-đình (2.10-2.17)

¹⁰“Chẳng phải tất cả chúng ta chỉ có một cha ư? Chẳng phải chỉ có một Chúa TRỜI đã sáng-tạo chúng ta ư? Tại sao mỗi người chúng ta đối-xử xáo-trá với anh em của mình để phi-báng giao-ước của tổ-phụ chúng ta? ¹¹Giu-đa đã đối-xử xáo-trá, và một sự ghê-tôm đã được làm trong Y-sơ-ra-ên và tại Giê-ru-sa-lem; vì Giu-đa đã phi-báng nơi thánh của GIA-VÊ mà Ngài yêu mến, và đã cưới con gái của một thần lạ. ¹²Còn người làm điều này, nguyên xin GIA-VÊ trừ-khử khỏi các lều của Gia-cóp, kẻ thức dậy và trả lời, hoặc kẻ dâng của-lễ cho GIA-VÊ vạn-quân. ¹³Và đây là một điều nữa mà các ngươi làm: các ngươi bao-phủ bàn-thờ GIA-VÊ bằng nước mắt, bằng khóc-lóc và bằng kêu-rêu, vì Ngài không còn để ý đến của-lễ hay vui lòng nhận nó từ tay các ngươi nữa. ¹⁴Vậy mà các ngươi nói: ‘Vì lý-do gì?’ Bởi vì GIA-VÊ đã làm chúng giữa ngươi và người vợ của thời thanh-xuân của ngươi, mà ngươi đã đối-đãi xáo-trá, dẫu nàng là bạn đường của ngươi và là vợ của ngươi bởi giao-ước. ¹⁵Nhưng ai còn chút Linh lại đã không làm như thế. Và điều gì kẻ đó đã làm trong khi hắn đang tìm-kiếm một đồng-dôi tin-kính? Thế thì hãy cẩn-thận, cho linh của ngươi, và không ai được đối-đãi xáo-trá với vợ của thời thanh-xuân của mình. ¹⁶Vì Ta ghét ly-dị,” Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên phán, “và ghét kẻ che-phủ quần-áo của nó với điều quấy,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. “Vì vậy, hãy cẩn-thận cho linh của các ngươi, để các ngươi không đối-đãi xáo-trá.”

¹⁷Các ngươi đã làm Đức GIA-VÊ chán-gán bằng các lời nói của các ngươi. Vậy mà các ngươi lại nói: “Chúng tôi

đã làm Ngài chán ghét thế nào?” Ấy là trong việc các người nói: “Hễ ai làm ác thì tốt trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, và Ngài ưa-thích họ,” hay, “Đâu là Đức Chúa TRỜI của công-lý?”

Đấng tẩy sạch (3.1-3.7)

3¹Này, Ta sắp sai sứ-giã Ta đến, và người sẽ dọn đường trước mặt Ta. Và Chúa, là Đấng mà các người tìm-kiếm, sẽ thành-linh đến đền-thờ của Ngài; và vị sứ-giã của giao-ước đó, mà các người vui thích trong người, này, Người sắp đến,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ²“Nhưng ai có thể chịu nổi ngày mà Người đến? Ai có thể đứng được khi Người xuất hiện? Vì Người giống như lửa của thợ luyện và giống như xà-phòng của thợ giặt. ³Và Người sẽ ngồi như một người thợ nắn kim loại và thợ luyện bạc, và Người sẽ tẩy sạch những con trai Lê-vi, tinh-luyện chúng như vàng và bạc, ngõ hầu chúng có thể dâng lên GIA-VÊ các của-lễ trong sự công-chính. ⁴Lúc đó của-lễ của Giu-đa và Giê-ru-sa-lem sẽ làm GIA-VÊ vui lòng, như trong những ngày xưa và như trong những năm trước đây.

Các người đã ăn trộm của Đức Chúa TRỜI (3.8-3.15)

⁵Đoạn Ta sẽ đến gần các người để phán-xét; và Ta sẽ là một chứng nhân nhanh-lẹ chống các thầy phù-thuỷ, chống những kẻ ngoại-tình, và chống những kẻ thê dối, và chống những kẻ ép tiền-công của người làm thuê, *áp bức* người góa-bụa và kẻ mồ-côi, và những kẻ từ khước người lạ, và *những kẻ không kính-sợ Ta*,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ⁶“Vì Ta, GIA-VÊ, không thay-đổi; bởi vậy, các người, ôi những con trai của Gia-cốp, không bị diệt.

⁷“Từ các ngày của tổ-phụ các người, các người đã rời bỏ các luật-lệ của Ta, và đã chẳng giữ *chúng*. Hãy trở lại cùng Ta, và Ta sẽ trở lại cùng các người,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. “Nhưng các người nói: ‘Chúng con sẽ trở lại như thế nào?’

⁸“Con người sẽ ăn trộm Đức Chúa TRỜI ư? Vậy mà các người đang ăn trộm Ta! Nhưng các người nói: ‘Chúng con đã ăn trộm Chúa như thế nào?’ Trong các một-phần-mười và những của-lễ. ⁹Các người bị rửa-sả với một lời rửa-sả, vì các người đang ăn trộm Ta, toàn-thể quốc-gia các người! ¹⁰Hãy đem toàn-thể một-phần-mười vào kho, để có lương-thực⁽¹⁾ trong nhà Ta, và hãy thử Ta ngay bây giờ trong điều này,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “nếu Ta sẽ chẳng mở cho các người những cửa-sổ của trời, và đổ ra cho các người một phước-lành cho đến khi nó đầy tràn. ¹¹Rồi Ta sẽ khiển-trách kẻ cản-nuốt ấy vì các người, ngõ hầu nó không có thể hủy-hoại các bông-trái của đất; cây nho của người trong cánh đồng cũng sẽ không rụng *trái của nó*,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán. ¹²“Và tất cả các quốc-gia sẽ gọi các người là có phước, vì các người sẽ là xứ đầy thú vị,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán.

¹³“Ngôn từ của các người lâu nay ngạo mạn⁽²⁾ chống Ta,” Đức GIA-VÊ phán. “Vậy mà các người cứ nói: ‘Chúng con đã nói gì chống Chúa?’ ¹⁴Các người đã nói: ‘Phụng-sự Đức Chúa TRỜI thật vô-ích; và có lợi-ích gì để chúng ta giữ nhiệm-vụ Ngài giao, và để chúng ta bước đi trong

¹nguyên ngữ: con mồi
²nguyên ngữ: mạnh bạo

sự khốc lóc trước mặt Đức GIA-VÊ vạn-quân? ¹⁵Vì vậy bây giờ, chúng ta gọi kẻ ngạo-mạn là có phước; không chỉ những kẻ làm việc độc-ác lớn mạnh, nhưng chúng còn thử Đức Chúa TRỜI và thoát khỏi.’ ”

3. Một số ít trung-tín (3.16-3.24)

Sách để ghi-nhớ (3.16-3.18)

¹⁶Lúc đó những kẻ kinh-sợ Đức GIA-VÊ đã nói với nhau, Đức GIA-VÊ đã để ý và đã nghe, và một quyển sách để ghi-nhớ được viết trước mặt Ngài cho những kẻ kinh-sợ Đức GIA-VÊ và những kẻ quý-trọng danh của Ngài. ¹⁷“Và chúng sẽ thuộc về Ta,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “vào ngày Ta lập sở-hữu riêng của Ta, và Ta sẽ tha cho chúng như một người tha cho con trai của nó là kẻ phục-vụ nó.” ¹⁸Như thế các người sẽ lại phân-biệt giữa người công-chính và kẻ độc-ác, giữa người phụng-sự Đức Chúa TRỜI và kẻ không phụng-sự Ngài.

Lời khuyên-cáo cuối cùng (3.19-3.24)

¹⁹“Vì này, ngày ấy đang đến, chấy như lò lửa; và tất cả những kẻ kiêu-ngạo và mọi kẻ làm ác sẽ là rơm-ra; và ngày đang đến đó sẽ đốt chúng,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán, “ngõ hầu nó sẽ chẳng để lại cho chúng hoặc rễ hay nhánh.” ²⁰“Nhưng cho các người là những kẻ kinh-sợ danh của Ta, mặt trời công-chính sẽ mọc lên với sự chữa lành trong những cánh của nó; và các người sẽ đi ra từ chuồng và nhảy-nhót như những con bê. ²¹Và các người sẽ đạp những kẻ độc-ác xuống, vì chúng sẽ là tro dưới lòng bàn chân của các người vào ngày mà Ta đang chuẩn-bị,” Đức GIA-VÊ vạn-quân phán.

²²“Hãy ghi nhớ luật-pháp của Môi-se tôi-tớ của Ta, *tức là* các luật-lệ và những mạng-lệnh mà Ta đã truyền cho nó tại Hô-rếp cho tất cả Y-sơ-ra-ên. ²³Này, Ta sẽ sai tiên-tri Ê-li-gia đến cùng các người trước ngày khủng-khiếp và vĩ-đại của Đức GIA-VÊ đến. ²⁴Và nó sẽ hồi-phục tâm của cha đối với con cái, và tâm của con cái đối với cha của chúng, e rằng Ta đến và giáng rửa-sả lên xứ ấy.”

³các bản Thánh Kinh khác câu 4.1

⁴các bản Thánh Kinh khác câu 4.6